

Bruxelles, 10 iunie 2022
(OR. fr)

9894/22

**Dosar interinstituțional:
2021/0426(COD)**

**ENER 281
ENV 576
TRANS 357
ECOFIN 584
RECH 359
CODEC 853
IA 89**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	15088/21 + ADD 1
Subiect:	Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind performanța energetică a clădirilor (reformare) – Raport intermediar

I. INTRODUCERE

1. La 15 decembrie 2021, Comisia a prezentat o propunere de revizuire a Directivei privind performanța energetică a clădirilor. Aceasta face parte din programul de lucru al Comisiei privind pachetul „Pregătiți pentru 55” și completează celelalte componente ale pachetului propus în iulie 2021 prin formularea viziunii pentru un parc imobiliar cu emisii zero până în 2050, constituind un element-cheie al strategiei privind valul de renovări ale clădirilor, publicată în octombrie 2020. În plus, la 18 mai 2022, Comisia a publicat planul REPowerEU.

2. Această directivă este un instrument legislativ esențial pentru atingerea obiectivelor de decarbonizare stabilite pentru 2030 și 2050. Propunerea este deosebit de importantă, deoarece clădirile reprezintă, la nivelul Uniunii, 40 % din energia consumată și 36 % din emisiile directe și indirecte de gaze cu efect de seră legate de energie. Prin urmare, aceasta este una dintre pârgurile necesare pentru realizarea valului de renovări prin măsuri concrete de reglementare, finanțare și abilitare care vizează cel puțin dublarea ratei anuale de renovare energetică a clădirilor până în 2030 și încurajarea renovărilor în profunzime. Această revizuire ar trebui să contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a noului Bauhaus european și la neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon în domeniul construcțiilor.
3. O noutate majoră a revizuirii este introducerea unor standarde minime de performanță energetică pentru a declanșa transformarea necesară a sectorului, în special pentru clădirile cu cele mai slabe performanțe.
4. Examinarea propunerii de mai sus de către Parlamentul European a fost atribuită Comisiei pentru industrie, cercetare și energie (raportorului irlandez Ciarán Cuffe din Grupul Verzilor). La 15 decembrie 2021, Parlamentul European a adoptat o rezoluție din proprie inițiativă referitoare la punerea în aplicare a Directivei privind performanța energetică a clădirilor. Aceasta a coincis cu publicarea propunerii legislative a Comisiei.
5. Avizul Comitetului Economic și Social privind această propunere a fost adoptat la 23 martie 2022. Avizul Comitetului Regiunilor este așteptat până la sfârșitul lunii iunie.
6. Prezentul raport prezintă stadiul lucrărilor cu privire la acest dosar și principalele chestiuni discutate în cadrul grupurilor de pregătire ale Consiliului. Comitetul Reprezentanților Permanenți și Consiliul (TTE – Energie) sunt invitate să ia act de prezentul raport intermediar.

II. SITUAȚIA ACTUALĂ

7. Grupul de lucru pentru energie a examinat cu atenție propunerea de directivă începând din ianuarie 2022. Evaluarea impactului și textul au fost prezentate și discutate la 25 ianuarie și, respectiv, la 10 februarie 2022. Ulterior, au fost necesare trei reuniuni ale grupului de lucru, la 3 și 10 martie și la 7 aprilie, pentru examinarea tuturor articolelor din propunerea Comisiei.
8. În cadrul acestor reuniuni, delegațiile și-au exprimat opiniile cu privire la toate articolele, în special în ceea ce privește clădirile cu emisii zero (ZEB) și legătura acestora cu accesul la energia din surse regenerabile, standardele minime de performanță energetică și legătura acestora cu nivelurile optime din punctul de vedere al costurilor și cu dreptul de proprietate, precum și în ceea ce privește certificatele de performanță energetică, îndeosebi referitor la definirea claselor și la armonizarea acestora între statele membre.
9. În urma acestor schimburi, președinția a transmis statelor membre o primă versiune revizuită la 3 mai 2022. Această primă revizuire a fost discutată în cadrul a trei reuniuni ale grupului de lucru la 12, 17 și 19 mai.
10. Nu toate rezervele de examinare au fost retrase de statele membre. Impactul măsurilor propuse, precum și legăturile cu celelalte propuneri din pachetul „Pregătiți pentru 55” sunt încă în curs de examinare de către unele state membre.

A. Opinia generală

11. În general, statele membre și-au exprimat sprijinul susținut pentru măsurile de politică privind performanța energetică a clădirilor și au convenit asupra beneficiilor multiple ale acestora și asupra rolului esențial pe care ar trebui să îl joace în decarbonizarea economiei europene și în realizarea ambiției climatice sporite până în 2030 și a neutralității emisiilor de dioxid de carbon până în 2050. În același timp, numeroase delegații au pus sub semnul întrebării nivelul general de ambiție al propunerii, au subliniat nevoia de flexibilitate în punerea în aplicare a măsurilor de politică celor mai eficiente din punctul de vedere al costurilor și au subliniat importanța particularităților naționale în această privință. Delegațiile au aprobat obiectivele, însă au solicitat totodată ca sarcina administrativă să fie limitată la strictul necesar.
12. Din punctul de vedere al președinției, în urma discuțiilor din cadrul grupului de lucru au reieșit o serie de aspecte-cheie, astfel cum sunt prezentate în secțiunea următoare. Aceste elemente nu aduc atingere punctelor specifice de interes ridicate de delegații sau discuțiilor purtate la nivelul grupului de lucru.

B. Principalele subiecte

Clădiri cu emisii zero [articolul 2 punctul 2, articolul 7 și articolul 9a (prima versiune revizuită) și anexa III]

13. Numeroase state membre și-au exprimat regretul cu privire la faptul că conceptul de clădiri cu emisii zero nu include energia din surse regenerabile prezentă în rețelele naționale sau produsă în apropiere, iar unele state membre au menționat necesitatea neutralității tehnologice. Anexa III, care prevedea un prag al consumului de energie stabilit de Comisie și diferențiat în funcție de zona climatică pentru clădirile cu emisii zero, a fost respinsă de un număr semnificativ de state membre, la fel ca actualizarea anexei respective prin act delegat. Unele state membre au solicitat prelungirea calendarului planificat. Câteva state membre au solicitat clarificări cu privire la elaborarea indicatorului privind potențialul de încălzire globală (GWP) al clădirilor.

14. Președinția a luat în considerare aceste observații și a adus modificări substanțiale conceptului de clădire cu emisii zero în prima versiune revizuită. Președinția a modificat definiția acestui concept, definind clădirile cu emisii zero drept clădiri care consumă foarte puțină energie, nu emit gaze cu efect de seră la fața locului ca urmare a utilizării surselor de energie fosile și produc foarte puține emisii operaționale de gaze cu efect de seră. Aceasta a reintrodus articolul 9a care impune anumite cerințe privind consumul de energie și emisiile de gaze cu efect de seră în aceste clădiri. În formularea propusă de președinție, textul ar conferi statelor membre rolul de a defini pragurile maxime pentru consumul de energie al clădirilor care fac obiectul cerințelor privind clădirile cu emisii zero. Prin urmare, tabelul pragurilor pentru consumul de energie pe regiuni, propus de Comisie în anexa III, este eliminat și înlocuit cu praguri naționale calculate utilizând metoda „nivelului optim din punctul de vedere al costurilor”. A fost introdus un prag pentru emisiile de gaze cu efect de seră, care permite luarea în considerare a emisiilor asociate consumului de energie al clădirii în timpul utilizării și funcționării acesteia. Propunerea președinției prevede ca pragurile maxime pentru consumul de energie și pentru emisiile de gaze cu efect de seră să fie indicate în planurile naționale de renovare.

Consumul de energie ar fi acoperit în mod prioritar prin utilizarea energiei din surse regenerabile produse la fața locului, care este generată cu ajutorul unor sisteme eficiente de termoficare și răcire centralizată sau este furnizată de comunități energetice, cu condiția ca acest lucru să fie fezabil din punct de vedere tehnic și economic.

15. Propunerea președinției a fost primită favorabil de toate statele membre, marea majoritate a acestora salutând flexibilitatea introdusă, iar unele exprimând rezerve cu privire la libertatea de a stabili diferitele praguri și la moderarea cerințelor privind utilizarea energiei din surse regenerabile. Cu toate acestea, statele membre au avut păreri împărțite în ceea ce privește oportunitatea luării în considerare a energiei din surse regenerabile provenite din rețelele naționale sau produse în apropiere. Comisia a salutat propunerea președinției, în special introducerea unor niveluri optime din punctul de vedere al costurilor și menținerea interdicției privind emisiile de gaze cu efect de seră generate la fața locului ca urmare a utilizării surselor de energie fosile.

Standarde minime de performanță energetică (articolul 9)

16. Un număr mare de state membre au solicitat mai multă flexibilitate și vizibilitate tehnică și economică, deși câteva state membre au salutat măsura. De fapt, s-a apreciat că măsura ar fi dificil de pus în aplicare, ar necesita costuri prea ridicate în comparație cu câștigurile și ar crea dificultăți în ceea ce privește dreptul de proprietate în unele state membre. Prin urmare, aceste state membre au solicitat extinderea scutirilor de la aplicarea măsurii sau reducerea domeniului de aplicare pentru a viza numai clădirile care fac obiectul unei tranzacții (vânzare sau închiriere). Unele state membre și-au exprimat, de asemenea, îngrijorarea cu privire la aplicarea de sancțiuni proprietarilor de clădiri și de părți ale clădirilor care nu respectă standardele minime de performanță energetică. Unele delegații au solicitat punerea în aplicare a unei măsuri alternative bazate pe un mecanism care să permită economisirea unui volum de energie echivalent, în timp ce altele au solicitat prelungirea termenelor. Într-o mai mică măsură, s-a solicitat ca nivelurile să fie stabilite chiar de statele membre, direct în cadrul planurilor naționale de renovare. Cu privire la aceste aspecte, Comisia a amintit că este mai necesar ca niciodată să se accelereze ritmul renovărilor și că trebuie vizate cu precădere clădirile cu cel mai mare consum, pentru care economiile de energie sunt cel mai ușor de realizat. Comisia a reamintit, de asemenea, dimensiunea socială a măsurii, aceasta urmând să permită reducerea cheltuielilor legate de consumul de energie al gospodăriilor vulnerabile.

17. Ca răspuns la solicitările de flexibilitate ale statelor membre, una dintre opțiunile posibile de studiat ar putea fi modificarea standardelor minime de performanță energetică pentru a corespunde unor praguri pentru consumul de energie al clădirilor care nu pot fi depășite după anumite date, mai degrabă decât unei clase aferente certificatului de performanță energetică. Stabilirea acestor praguri ar putea fi lăsată la latitudinea statelor membre, cu constrângerea că ele permit vizarea unui anumit procent din parcul imobiliar care urmează să fie renovat, astfel cum se prevede în directivă. Aceasta ar permite menținerea unui nivel ridicat de ambiție, definit prin procente care urmează să fie stabilite în directivă, lăsând în același timp mai multă flexibilitate statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a pârghiilor tehnice pentru a realiza acest lucru.

Certificate de performanță energetică (articolele 16-18)

18. Numeroase state membre s-au opus distribuției impuse a claselor de certificate de performanță energetică, care este în multe cazuri incompatibilă cu sistemele naționale. Unele state membre au pus sub semnul întrebării definiția clasei G, care ar trebui să corespundă unui procent de 15 % din clădirile cu cele mai slabe performanțe din parcul național. Reducerea perioadei de valabilitate a certificatelor pentru clasele inferioare a fost criticată de unele delegații. Unele state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la evoluția costurilor certificatelor de performanță energetică. Altele s-au arătat preocupate în legătură cu posibilitatea efectuării unor vizite sistematice la fața locului pentru emiterea acestor certificate.

19. În urma acestor reacții, președinția a modificat, în prima versiune revizuită, perioada de valabilitate a certificatelor, readucând-o la zece ani. Aceasta a introdus, de asemenea, o perioadă de tranziție de trei ani pentru certificatele vechi. Această perioadă a fost considerată prea scurtă de către statele membre. Distribuția impusă a claselor de certificate de performanță energetică nu a fost modificată. Cu toate acestea, ar fi putut fi luată în considerare eliminarea cerințelor pentru stabilirea scalei claselor de certificate de performanță energetică, precum și menținerea libertății statelor membre de a stabili praguri pentru diferitele clase, obiectivele de renovare putând fi introduse independent de aceste clase. Unele state membre au exprimat necesitatea de a putea include pașaportul de renovare prevăzut la articolul 10 în certificatul de performanță energetică.

Planurile naționale de renovare (articolul 3)

20. Majoritatea statelor membre și-au exprimat sprijinul pentru acest articol. Cu toate acestea, un număr mare de state membre au solicitat o mai bună aliniere la Regulamentul privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, în special în vederea reducerii sarcinii administrative legate de producerea datelor obligatorii specificate în anexa II. Doar câteva state membre au solicitat revenirea la vechile strategii de renovare pe termen lung.
21. În urma acestor reacții, președinția a modificat propunerea Comisiei cu scopul de a simplifica elaborarea planului de renovare fără a-l denatura, maximizând totodată sinergiile cu planurile naționale integrate privind energia și clima. Statele membre s-au pronunțat în favoarea modificărilor. Cu toate acestea, câteva state membre și-au reiterat teama de a trece la o nouă metodă de monitorizare a parcului imobiliar.

Mobilitatea durabilă (articolul 12)

22. În general, statele membre au sprijinit noile dispoziții, dar au solicitat mai multă flexibilitate, date fiind costurile implicate sau ritmul prea rapid de dezvoltare. Adaptarea cerințelor pentru clădirile existente sau pentru clădirile exceptate până în prezent a fost pusă în discuție de numeroase delegații. În plus, unele state membre s-au opus dispoziției care prevede că pentru instalarea de stații de încărcare nu este necesar acordul proprietarului.
23. Prima versiune revizuită distribuită de președinție a permis introducerea unei măsuri de adaptare a dispozițiilor la bicicletele electrice și bicicletele de marfă, precum și decorelarea numărului de locuri pentru biciclete de numărul de locuri pentru autoturisme. Aceste propuneri au fost întâmpinate favorabil de majoritatea statelor membre. Această primă versiune revizuită include, de asemenea, modificări privind numărul de locuri pentru biciclete și posibila excepție pentru aceste instalații și privind precablarea locurilor de parcare.
24. În pofida acestor modificări, statele membre au exprimat nevoia unei flexibilități mai mari, solicitând în special oferirea posibilității de a adapta cerințele în funcție de regiune. Unele state membre au pus sub semnul întrebării posibilitatea acordată chiriașilor de a instala stații de încărcare în absența acordului proprietarului.

Indicatorul gradului de pregătire a clădirilor pentru soluții inteligente (articolul 13 și anexa IV)

25. Mai multe state membre s-au pronunțat în favoarea eliminării proiectului de act delegat conform căruia acest indicator ar urma să devină obligatoriu pentru sectorul nerezidențial. Statele membre au amintit introducerea unei faze de testare cu care calendarul propus de Comisie nu ar fi compatibil.
26. Ca răspuns la aceste observații, președinția a propus, în prima versiune revizuită, ca adoptarea actului delegat să fie condiționată de un rezultat pozitiv al fazei de testare a indicatorului gradului de pregătire a clădirilor pentru soluții inteligente. Această propunere s-a bucurat, în general, de o primire favorabilă.

Finanțarea sistemelor care utilizează surse de energie fosile (articolul 15)

27. Ca răspuns la solicitările statelor membre care amintesc contextul global actual și pe baza concluziilor Consiliului European din 24-25 martie 2022, care includ obiectivul de a elimina treptat dependența de importurile de gaze, petrol și cărbune din Rusia, cât mai curând posibil, președinția a devansat data de la care ar urma să fie interzisă furnizarea de finanțare publică pentru instalarea de sisteme energetice bazate pe surse de energie fosile.
28. Marea majoritate a statelor membre, precum și Comisia, au salutat devansarea acestei date, deși câteva dintre ele manifestă în continuare o oarecare reticență.

Observații suplimentare

29. Statele membre au solicitat numeroase modificări ale articolului 2, care enumeră definițiile termenilor utilizați în directivă. În urma acestor solicitări, prima versiune revizuită propusă de președinție aliniază anumite definiții la Directiva privind eficiența energetică și la Directiva privind energia din surse regenerabile, ambele fiind în prezent în curs de revizuire.
30. Statele membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la articolele 14 și 19 în ceea ce privește datele a căror partajare ar fi obligatorie. Comisia a precizat că nu are în vedere partajarea datelor confidențiale și nici a datelor a căror diseminare ar prezenta riscuri pentru securitatea națională.
31. Câteva state membre au solicitat ca, în vederea limitării sarcinii administrative, termenul de transpunere prevăzut la articolul 32 să fie de doi ani.